

ДА СКЛАДАННЯ АНГЛА-БЕЛАРУСКАГА ПЕРАКЛАДНОГА СЛОЎНІКА ПРЫКАЗАК

Мэта даследавання – вызначыць прынцыпы апісання прыказак у двухмоўным перакладным англа-беларускім парэміялагічным слоўніку.

Пры ўкладанні двухмоўнага перакладнага парэміялагічнага слоўніка трэба ўлічваць наступныя прынцыпы рэпрэзентацыі прыказак дзвюх моў. Слоўнік павінен змяшчаць толькі тыя прыказкі, якія ўжываюцца ў сучаснай англійскай і беларускай мовах. Англійская прыказка павінна мець літаральны пераклад, тлумачэнне значэння і характарыстыку сітуацыі ўжывання. Беларускія адпаведнікі павінны падавацца дыферэнцыравана, г. зн. з улікам ступені іх зместавага і лексічна-граматычнага супадзення / разыходжання з англійскай прыказкай. Сінанімічныя і блізкія па тэматыцы загалюкавай парэміі англійскія прыказкі павінны апісвацца ў асобных слоўнікавых артыкулах.

Будова слоўнікавага артыкула ў «Англа-беларускім парэміялагічным слоўніку» можа быць наступная:

- а) ключавое (апорнае) слова англійскай прыказкі;
- б) англійская прыказка як загалюкавая адзінка слоўнікавага артыкула;
- в) літаральны пераклад англійскай прыказкі на беларускую мову;
- г) тлумачэнне значэння ці характарыстыка сітуацыі ўжывання англійскай прыказкі;
- д) сінанімічныя загалюкавай парэміі англійскія прыказкі;
- е) беларускія адпаведнікі загалюкавай адзінкі; ж) блізкія па тэматыцы загалюкавай парэміі адзінкі.

Такім чынам, слоўнікавы артыкул у двухмоўным перакладным англа-беларускім парэміялагічным слоўніку мае наступны выгляд.

Creak, -ing

A CREAKING TREE STANDS LONG – Скрыпучае дрэва доўга стаіць.

– Чалавек з дрэнным здароўем часта жыве даўжэй за самага здоровага. *Сін.*: **A creaking gate hangs long on its hinges.** = Скрыпучае дзерава доўга стаіць. = Скрыпучае дрэва доўга стаіць. ~ Гнілое дзерава доўга жыве. ~ Пахілага дрэва вецер не ломіць. ~ Рыпіць, рыпніць, але доўга прастаіць. ~ Скрыпучае дрэва два вякі жыве. ~ Скрыпучае дрэва стаіць, а здоровае ляціць. ≈ Гнуткага дрэва вецер не зломіць. ≈ Скрыпліва дзерава перажыве і здоровае. ≈ Скрыпучае дрэва перастаіць здоровае. *Параўн.*: **A mended jug lasts two hundred years.**

Прапанаваныя прынцыпы лексікаграфічнага анісання англійскіх і беларускіх прыказак у двухмоўным парэміялагічным слоўніку могуць быць выкарыстаны пры стварэнні двухмоўных слоўнікаў парэміялагічных адзінак беларускай і іншых германскіх і раманскіх моў.